

GLAS

AKADEMSKI

LETO IV. STEV. 1.

LJUBLJANA, 20. JANUARJA 1936.

DEKAN DR. JUR. ET DR. HON. C. METOD DOLENC ŠESTDESETLETNIK

Meseca decembra preteklega leta je praznoval naš dekan juridične fakultete Metod Dolenc svojo šestdesetletnico. Ni to običajen jubilej, kakor jih praznujemo skoro vsak dan. Jubilej znanstvenika je to — jubilej dela. Šestdesetletnica znanstvenika, ki je s svojim delom pripomogel, da je postalo ime naše mlade univerze znano po tu in inozemskem znanstvenem svetu.

Ko je prišel, ob ustanovitvi naše univerze na univerzitetno katedro, je imel Metod Dolenc za seboj že vrsto let praktičnega juridičnega delovanja. Vendar moremo reči, da se je njegova življenska sila znanstvenika sprostita šele tedaj, ko je postal univ. profesor. Njegovo delovanje se ni omejilo samo na predavanja, nasprotno! Število njegovih razprav in člankov v naših in tujih pravnih revijah je tako ogromno, da se človek nehoti vpraša, kako zmore en sam človek toliko dela. Ni prostora, da bi se spuščali v vprašanje o ceni teh razprav, omenimo samo to, da je bil na podlagi svojega dela na kongresu slovenskih pravnih 1933. leta promoviran za častnega doktorja bratislavske univerze.

Poleg svojega znanstvenega, teoretičnega dela kazenskega prava, je imel tudi priliko, da praktično sodeluje pri naši kazenski zakonodaji. Saj je bil član zakonodajnega sveta in kot tak sodeloval pri sestavljanju enotnega kazenskega zakonika Jugoslavije.

Nam študentom pa je Metod Dolenc naredil veliko uslugo z izdajo svojih učbenikov in tolmacev kazenskega prava. Dal nam je vse, kar študentje pri svojem študiju kazenskega prava potrebujemo. Dejstvo, ki ga znamo prav oceniti samo študentje juristi, ko moramo sicer uporabljati pri svojem študiju skoro izključno samo tuje knjige.

Poseben pomen jubilaranta kot znanstvenika pa leži v njegovem študiju in raziskavanjih slovenskega ljudskega prava. Prvi izmed slovenskih juristov se je on lotil tega do tedaj še popolnoma neraziskanega poglavja naše pravne in narodne zgodovine. Morda smo danes še preblizu, da bi lahko presodili ves pomen tega dela, tako za pravo, kakor za slovensko zgodovino in sociologijo; vendar pa že danes lahko trdimo, da bo to delo postavilo študij naše pravne zgodovine na popolnoma nov temelj. Saj so bile gorske pravde v naših vinorodnih krajih v 16., 17. in 18. stoletju poslednji ostanek domačega ljudskega sodstva, rokopisi gorskih bukev, katere je Metod Dolenc prvi kritično obdelal, poslednji dokument slovenskega ljudskega prava, ki se nam je ohranilo v času, ko smo bili Slovenci politično, kulturno in seveda tudi pravno popolnoma navezani na tujino. Ne bi se mogel kdo bolj oddolžiti svoji univerzi, kakor se je Metod Dolenc s tem svojim delom slovenski almae matri. Trdno smo prepričani, da bo to epohalno juridično delo, plod tridesetletnega študija, ki bo izšlo v celoti v bližnji prihodnosti, našlo poln odziv v slovenski javnosti, saj nabito polna zbornična dvorana ob predavanjih »Gorskih bukev« dokazuje, kakšen živ interes vlada med nami študenti za to, lahko rečemo, najzanimivejšo temo, ki nam jo more nuditi slovenska juridična katedra. Delo, na katerega je avtor lahko upravičeno ponosen, ponosna pa tudi naša univerza.

Pomen jubilaranta za našo univerzo pa ni izčrpan z njegovim znanstvenim delom. Doba, ko je bil rektor ljubljanske univerze, pomeni važen dogodek v življenju naše mlade univerze. Prvič je bila postavljena zahteva po prepotrebni univerzitetni biblioteki — postavil jo je Metod Dolenc ter tudi dosegel potrebne državne kredite. Žal so bile pri nas razmere take, da smo srečno zaigrali že dobljene kredite. Kljub temu pa vemo ceniti študentje, bolj kot kdorkoli, to njegovo delo, saj imamo dve leti trdega boja za seboj, da bomo končno imeli to, kar je on že priboril pred petimi leti naši univerzi. Dve leti težkega boja, ki bi bil mnogo lažji, da je bilo med nami več takih mož, kot je on.

Študentje se pridružujemo čestitkam slovenske javnosti dekanu Metodu Dolencu k njegovi šestdesetletnici z iskreno željo, da bi še dolgo ostal na naši univerzi ter jo s svojim delom in znanjem še v naprej bogatil.

J. R.

AKADEMSKA AKCIJA JE PODALA SVOJ OBRAČUN.

Dne 16. decembra se je vršil v polno nabiti zbornični dvorani tradicionalni občni zbor akademske akcije, ki je po številu že tretji.

Ko smo lansko leto v decembru študentje ljubljanske univerze enodušno manifestirali za pravice slovenske univerze in po prvem uspehu, ko je kraljeva vlada ugodila naši zahtevi po univerzitetni knjižnici ter stavila v svoj proračunski predlog potrebne kredite, smo bili prepričani, da je borba za univerzitetno knjižnico v glavnem zaključena. Predlog bi moral sicer res pasirati še tri inštanice: finančni odbor skupščine, skupščina samo in končno še senat. Vendar pa se nam spričo dejstva, da skupščina le redko odkloni vladne predloge, ni bilo treba bati posebnih težkoč, posebno še, ker so bili slovenski poslanci o zahtevi po univerzitetni biblioteki dobro informirani in bi brez dvoma postavko tudi branili. S tokom političnih dogodkov, tako pri nas doma kot v Beogradu, pa so prišle nove težave.

Bilo je koncem meseca januarja, ko je del slovenskega časopisja začel sistematično kampanjo proti univerzi radi rektorskih volitev. To časopisje, ki je običajno le redko posvetilo kak članek naši univerzi, je naenkrat začelo polniti stolpe z ostrimi napadi na univerzo, ki so jo skušali razkričati kot gnezdo separatizma, ki je državi in njenemu obstoju nevarno. Doživeli smo celo to, da so Slovenci napadli avtonomijo slovenske univerze. Vsi ti napadi, ki so imeli namen »očistiti državo škodljivih ljudi« z raznimi denunciacijami, so bili v Beogradu dobrodošli. Tako je morala delegacija skupno z gospodom rektorjem ugotoviti, kako zelo nam je ta sunek v hrbet škodoval. Tedanji minister prosvete dr. Čirič je izjavil, da je radi tega znova v nevarnosti gradnja univerzitetne knjižnice. Bil je natančno informiran o smislu teh napadov in izjavil, da bo iz tega napravil politično vprašanje. A. A. se je obrnila na ministra dr. Marušiča, da v kraljevski vladj paralelizira vpliv teh, žal, slovenskih informatorjev. V februarju bi moral zasedati finančni odbor narodne skupščine, ki pa je bil dva dni pred začetkom zasedanja nenadoma razpuščen skupno z narodno skupščino. A. A.

se je naenkrat znašla tam, kjer je bila na začetku. Treba je bilo začeti znova. Vlada si je od aprila, ko bi moral stopiti novi proračun v veljavo, pomagala z dvanajstinami. Podaljšala je avtomatično stari proračun za štiri mesece. Vendar v te prve štiri dvanajstine ni mogla priti postavka za univerzitetno knjižnico, ker je te dvanajstine postavila vlada sama in jih ni mogla potrditi skupščina, ki je edina upravičena, da potrdi znižanje oziroma zvišanje dvanajstin. Skrbeti je bilo treba, da vlada v svoj predlog k dvanajstinam, ki jih naj novoizvoljena skupščina v avgustu sprejme, vnese postavko za univerzitetno knjižnico. A. A. in rektoratu je to uspelo. V avgustu so bili krediti za univerzitetno biblioteko zasigurani.

Radi poznega termina v avgustu, ko bi bili lahko krediti za univerzitetno biblioteko na razpolago, je odbor A. A. izdelal finančni načrt, po katerem bi se lahko takoj začelo z zidavo. Na razpolago je bilo ca. 600.000 Din. S tem denarjem bi se lahko postavili temelji in kletno zidovje do jeseni. Jeseni pa bi lahko itak že aranžirali državne kredite. Bilo je tu okoli 100.000 Din, ki smo jih študentje sami nabrali kot kamne privatnikov ter tudi sami darovali 10.000 Din kot kamen študentov. Društvo za nabiranje narodnega univerzitetnega zaklada je že prejšnje leto stavilo univerzi na razpolago 300.000 Din kot brezobrestno posojilo v ta namen.

Računali smo tudi na denar, ki ga je ob početku naše Akcije določil takratni ban dr. Drago Marušič kot prispevek banovine za univerzitetno biblioteko. Po dogovoru z njim in Akcijo bi banovina vstavljala skozi 10 let znesek po 200.000 dinarjev v svoje proračune, denar pa bi se zbiral v Hranilnici dravske banovine v posebnem fondu, ki bi ga upravljal rektor ljubljanske univerze, član Akcije in en uradnik banovine. Bližal se je hitro prvi april, ko bi stopil v veljavo novi banovinski proračun. Zaposlili smo zato tedanjega bana dr. Pača, da izplača ta denar hranilnici. G. ban je na našo prošnjo dal takoj nalogo, da se to zgodi, toda izkazalo se je, da to ni mogoče, ker fond še ni bil ustanovljen. Ustanovitev tega fonda pa bi moralo dovoliti še prej notranje in finančno ministrstvo v Beogradu. V skrbi, da nam denar ne bi zapadel, smo prosili že v januarju, naj zaprosi gg. profesorje juriste, da nam pravila tega fonda sestavijo. Dobiti ni bilo nikogar, zato je g. ban dal sestaviti koncem februarja v naglici pravila tega fonda na banovini. Odposlana so bila srečno 5. marca v Beograd in se z obratno pošto vrnila, ker je bil odposlan le en izvod mesto treh. G. rektor, kakor tudi Akademska Akcija je bila tedaj stalno v stikih z g. ministrom Marušičem; opozarjali smo ga na nevarnost, da zapade prva anuiteta fonda, ki ga je on ustanovil. Kljub temu je potoval akt po pisarnah beograjskih ministrstev tako počasi, da je bila velika nevarnost, da nas prehití termin. Po posvetovanju z ministrom g. Marušičem in g. rektorjem je odpotovala delegacija A. A. 26. marca l. l. v Beograd, da reši, kar se še rešiti da. Našli so ta akt na mizi referenta finančnega ministrstva z negativno oceno. Gospod referent dr. Miušković je bil namreč mnenja, da ni nikjer zakonske podlage za ta fond, da ni zakonske podlage, da bi smela banovina dotirati drž. ustanove. Delegacija je bila postavljena pred težko nalogo, da dobi kljub temu negativnemu stališču referenta potrditev pravil fonda od dveh ministr-

stev. Dobiti na ta pravila podpise dveh ministrstev in to v dveh dneh!

S pomočjo ministra g. Marušiča in slovenskih uradnikov v notranjem ministrstvu, predvsem dr. Majcena, sedanjega pomočnika bana, se je posrečilo dobiti potrditev fonda ter rešiti prvih 200.000 Din.

Akademski Akcija je mislila, da imamo tako zasiguranih 600.000 Din denarja — dovolj, da postavimo temelje in dozidamo stavbo do prvega nadstropja, denarja dovolj za financiranje gradnje do avgusta, ko bi imel priti denar od države.

Odbor Akcije je stavil univerzitetni oblasti tozadevni predlog, ki ga je podprl s tehtnimi razlogi, predvsem s tem, da bi bil zadnji čas, če hočemo graditi še v letošnjem letu. Univerzitetni senat se je zato sestal 5. aprila ter se odločil, da se prej informira, kako je s tem denarjem.

Kamni privatnikov so bili naloženi pri Hranilnici dravske banovine. Denar je bil likviden. Društvo za nabiranje narodnega univerzitetnega zaklada je ponovilo svoj lanski sklep ter izjavilo, da je njegov denar univerzi na razpolago, treba je bilo le še, da uprava banovinskega fonda, ki smo ga pravkar rešili, sklene isto. Zvedeli smo, da je banovina spremenila to upravo. Mesto tričlanskega odbora, ki bi mu predsedoval rektor, je prišel v upravo ves ožji banovinski šolski odbor s predsednikom g. dr. Pirkmajerjem na čelu.

Dne 15. aprila so se podali delegati Akademski Akcije k njemu, da ga obveste o tem svojem načrtu in prosijo naj skliče takoj upravo fonda, ki naj sklene izročiti denar univerzi. G. dr. Pirkmajer pa je odklonil izročitev tega denarja z motivacijo, da bi taka gradnja pomenila presijo na vlado in da tega on ne dovoli. Vsa naša dokazovanja, da ne bi bilo tu nikakega pritiska, saj se je pokojni kralj sam zavzel za našo biblioteko in sta potrebne kredite odobrili že dve vladi, medtem tudi takratna, so ostala zaman. Tedanji pomočnik bana ni spremenil svojega sklepa in ni sklical uprave tega fonda, ki je edina upravičena sklepati o usodi poverjenega ji denarja. Sklical je ni niti tedaj, niti kedaj kasneje.

S tem je propadel naš načrt, propadlo upanje, da bi dobili Slovenci svojo biblioteko že v letošnjem letu. Propadel je naš načrt, ker predsednik tega fonda ni dovolil pritiska na Beograd po skoro dveletni borbi in pritisku, ki ga je vršil slovenski narod na vlado, da je izvojeval svoji univerzi centralno knjižnico.

Preostalo ni nič drugega kot čakati na državne kredite. Toda tudi tu so nastale nove nepredvidene težave: Ko je g. rektor jeseni odpotoval v Beograd, da uredi vprašanje posojila za univerzitetno knjižnico, so v prosvetnem ministrstvu zahtevali, da mora univerza najprej popraviti načrte. Izkazalo se je, da so bili načrti doslej opremljeni šele s »pregledano«, kar pa še ne pomeni »odobreno«. Ministrstvo za gradnje pa je zahtevalo, naj načrte ponovno prerisujejo v nov opečni format, ker se je ta med tem izpremenil, in bo šele potem načrte odobrilo. Preostalo ni nič drugega, kot tej birokratični zahtevi ugoditi. Na pomoč je priskočila banovina, ki je to nalogo prevzela in obljubila, da bo nanovo prerisane načrte poslala sredi januarja v Beograd, da končno dobe svoj »odobreno« in podpis načelnika.

Ministrstvo prosvete pa je med tem stopilo v dogovor z državno hipotekarno banko radi najetja posojila. Iz zadnjih informacij, ki jih je pred božičnimi počitnicami poslal min. dr. Korošec, mora biti posojilo danes že sklenjeno. Tako lahko končno vendar upamo, da se bo pričelo graditi že to pomlad, seveda če ne nastopijo nove »nepredvidene težave«.

Na lanskeoletnem občnem zboru so tovariši z medicinske fakultete predlagali, naj se delokrog A. A. razširi v akcijo za izpopolnitev ljubljanske univerze in stavili odboru nalogo, da začne akcijo za kliniko v Ljubljani. Pri tem pa je A. A. naltela že pri nas doma na neuspeh, ki se je zdel skoro nepremagljiv. V prvih razgovorih se je pokazalo, da je zahteva po kliniki preuranjena in da ne moremo misliti na kliniko vse dotlej, dokler ne dobimo novo bolnico, ki bo obupne razmere v naši javni bolnici izboljšala.

A. A. se je obrnila na primarije ljubljanske javne bolnice. Vršilo se je več sestankov med A. A., primariji in dekanatom medicinske fakultete. Vendar se je ta iniciativa razbila na odločni izjavi nekaterih gospodov primarijev, da študentje kakor tudi dekanat zanje ni nobena oblast, ki bi imela pravico od njih zahtevati kakršnekoli

izjave. Oni da bodo govorili le, če bodo uradno pozvani. Kljub temu neuspehu pa je Akademski Akcija nadaljevala začeto delo. S tedanjim predsednikom zdravniške zbornice dr. Koširjem je A. A. osnovala pripravljalni odbor za društvo za razširitev ljubljanske javne bolnice. Izdelala so se tudi pravila, ki so danes že potrjena. Med tem pa se je A. A. lotila študija razmer v naši bolnici. Sad tega študija je brošura, ki je izšla na dan občnega zbora. Uspeh te brošure bo predvsem ta, da vsi merodajni faktorji spričo odziva, ki ga je brošura imela, ne bodo tvegali j a v n o nastopiti proti akciji za izpopolnitev bolnice v Ljubljani.

Manj uspeha je A. A. imela glede tretje točke svojega programa: izpopolnitev ljubljanske tehnike. Na predlog A. A. je rektorat univerze stavil v svojem proračunskem predlogu postavko za kemični in hidrotehnični laboratorij. Če hočemo, da bo ljubljanska tehnika še nadalje obdržala upravičenost obstoja, moramo nujno skrbeti za njen nemoten razvoj. Skrbeti bo treba za to, da se naša tehnika razvije do one stopnje, da bo možno tudi v Ljubljani izvesti specializacijo studija, ki se z novo fakultetno uredbo v Beogradu že uvaja. Spričo današnjega stanja na tehniki, kjer primanjkuje tako na eni strani prostorov, na drugi strani pa najnujnejših kreditov, na kako specializacijo ne moremo niti misliti. Tako bo v nekaj letih, ko bo dovoljno število absolventov beograjske tehnike na razpolago, nastala nevarnost, da bodo absolventje ljubljanske tehnike zapostavljeni, češ, da niso specialisti. Da ta bojazen ni neutemeljena, pričča tudi dejstvo, da se pri nas ne razpisujejo več nobena nova mesta za inženirje in da v slučaju izpraznjenega mesta ministrstvo enostavno pošlje iz Beograda svoje inženirje. Tako je inženirsko društvo baje pred nedavnim ob priliki nekega razpisa štipendije moglo ugotoviti, da je en sam slov. inženir v državni službi v starosti pod 40 let. — Predlog rektorata pa je prosvetni minister odbil. Edini uspeh, ki ga v tem vprašanju moremo za beležiti, je obljuba banovine, da bo v svoj proračun postavila postavko za hidrotehnični laboratorij in da bo s tem omogočila, da bo že to leto začel delovati provizorij, ki ga je postavilo društvo za hidrotehnični laboratorij samo. S prispevkom banovine bo mogoče nabaviti stroje, ki bodo pa prišli pozneje v definitivno zgradbo hitrotehničnega laboratorija.

V delokrog svojega dela je A. A. prevzela tudi še vprašanje neodvisne akademske menze in anatomsko predavalnice. Uspelo ji je skupno z rektoratom spraviti v prihodnji proračun postavko za anatomsko predavalnico, t. j. 142.000 Din, ki bodo omogočili adaptacijo predavalnice, ki se je že pred leti začela graditi, a je ostala do danes neopremljena. Denar za menzo pa je A. A. skušala dobiti iz fonda, ki se nabira v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje iz polovice prispevka, ki ga študentje vseh univerz plačujejo za zdravstveni fond. Fond je namenjen za zdravstvene in socialne institucije. Z denarjem tega fonda so lansko leto v Beogradu osnovali šest akademskih menz, v Zagrebu pa uredili športno igrišče. A. A. se je obrnila skupno z rektorjem na upravo tega fonda, prosvetnega ministra in ministra za socialno politiko, da nam zagotove 250.000 Din, kolikor bi bilo potrebno za organizacijo menze, v kateri bi dobivalo dnevno hrano 400 študentov, med njimi 200 brezplačno. S pomočjo ministra g. dr. Marušiča in zastopnika ministra pri upravi tega fonda g. Flereta, je akcija uspela. Dobili smo posojilo 250.000 Din, ker ta fond še ni narastel na 10 milijonov dinarjev, ko po zakonu lahko postane likviden. Tedaj je prišla v Beograd resolucija z zbora študentov, ki se je vršil dne 6. marca, v kateri študentje ljubljanske univerze zahtevajo, da se z denarjem, ki so ga letno pošiljali v Beograd ustanovi v Ljubljani menza. Gospod minister Čirić je porabil to priložnost in izjavil, da akta o posojilu ne podpiše, ker si on ne da ničesar ukazovati. Počakati je bilo treba novega ministra in začetni znova. Novi prosvetni minister je bil menzi bolj naklonjen. Zahteval pa je, da mora univerza najti poroka za to posojilo. G. rektor je sedaj na delu, da dobi poroka za prvi obrok tega posojila.

Iz prihrankov ministrstva prosvete je uspelo Akademski Akciji priboriti si 277.000 Din pod naslovom za »vzdrževanje poslopij«. A. A. je predlagala rektoratu, naj s tem denarjem adaptira na podstrešju nekaj sob, izmed katerih naj se v eni uredi akademska čitalnica. G. rektor pa

je denar izročil na prigovarjanje dr. Pirkmajerja banovini, ki je nameravala oddati delo »Slogradu« (ing. Pirkmajer), ki naj bi izvršil restavracijo fasade. A. A. pa je dobila obljubo, da bo iz preostanka na podstrešju adaptirana akademska čitalnica. Vendar je morala banovina na pritisk ostalih interesentov razpisati dela za restavracijo fasade. Pri tem pa se je porabil ves denar. Akademski čitalnica pa je tako padla v vodo. Dobili smo pa novo prepleškano univerzo!

Omeniti moramo končno še, da je A. A. začela zbirati podatke o štipendijah in zapuščinah, o katerih doslej ni vodil nihče evidence. Tako je na pr. Knafljeva štipendija, ki je namenjena za študente »Kranjske narodnosti«, ostala po prevratu v Avstriji! Prav tako je nekaj zapuščin, namenjenih študentom oziroma univerzi, vendar teko danes radi njih še zapuščinske tožbe.

S tem smo v glavnem izčrpali poročilo o delu Akademski Akcije, ki je bilo podano na zadnjem občnem zboru.

Dotakniti se moramo končno še zborovanja samega, o katerem je poročalo celo dnevno časopisje. Ker je A. A. edina skupna organizacija, ki veže študente ljubljanske univerze, so njeni občni zbori postali nekaka politična arena, kjer se dostikrat pokaže vsa nezrelost in zagrizenost voditeljev posameznih političnih skupin. Prav posebno velja to še za zadnji občni zbor, na katerem je »glavna točka« dnevnega reda bila: volitve. Tovariši iz katoliškega tabora so hoteli brezpogojno imeti predsedstvo. V boj so poslali teologe, ki so zahtevali, da se občni zbor prestavi, ker se kandidat, za katerega so se zedinila vsa strokovna društva, v prejšnji semester ni vpisal. Na tem vprašanju se je občni zbor razbil. Ob organiziranem vpitju je moral predsednik zaključiti občni zbor. Epilog tega občnega zbora: Rektorat univerze je poslal račun in z njim dopis, v katerem vabi Akademski Akcijo, naj poravnata škodo 160 Din pri tapetniku, ki je drugi dan popravljaval polomljene stole.

BROŠURA »LJUBLJANSKA BOLNICA«

V lanskem decembru je Akademski akcija izdala brošuro o stanju ljubljanske bolnice. Iz brošure je natančno razviden ves njen historijat. Natančno, brez zavijanja dejstev je ugotovljeno, da se v štiridesetih letih bolnica ni več razširila kakor za 10 postelj, medtem ko je število bolnikov raslo vsako leto za stotine in tudi za tisoče. Bolnica je bila zgrajena leta 1896., in je takrat lahko ustrezala zahtevam našega mesta in okolice. Toda ko se je mesto razvijalo, dotok bolnikov vedno bolj večal, se bolnica ni prav nič več izpreminjala. Ostala je ista, kakor je bila od svojega začetka, z majhno izpremembo, ko so ji prizidali še prizidek za 10 postelj. Razumljivo je, da so morali sprejemati vse bolnike in, ker je primanjkovalo prostorov, so jih natlačili v posamezne sobe več, kakor to dovoljujejo higijenski predpisi. Ako pomislimo, da je prva leta sprejemala bolnica 5—6—7 tisoč bolnikov letno in v poslednji dobi 23—24—25 tisoč bolnikov, potem šele vidimo, kako grozovito so se kršili higijenski predpisi. In to v bolnici!

Uprava bolnice je ta problem reševala po svoje. Odklanjala je bolnike, postavljala v sobe prekomerno število postelj, na posteljah sta ležala po dva bolnika, ob pomanjkanju postelj so bolniki morali ležati na slamnjačah na tleh, ali celo na nosilih in vozičkih za prevažanje bolnikov. Poleg tega je uprava predčasno in le za silo ozdravljene bolnike pošiljala domov. Na ta način se rešuje vprašanje prostorov v bolnici.

Prav tako kot s prostori je z osebjem. Ker niso gradili novih prostorov, so mislili, da je nepotrebno tudi novo osebje. Pomnožili so ga le tam, kjer je bilo nujno potrebno. A vprašanje je, koliko zdravnikov bi moglo zadovoljivo izvršiti svojo nalogo. S tem, da je število bolnikov vedno večje, zdravnikov pa skoro vedno isto, so tudi zdravniki preobloženi z delom, in zato je nemogoče razumeti, kako naj bi ti zdravniki vestno vršili svojo službo. Ako pa pregledamo še pomožno osebje, potem ugotovimo, da morajo bolniki sami pomagati pri postrežbi strežajem in sestram. In kako more bolnik-strežaj pomagati svojemu sobolniku. Ali ni to podobno pregovoru »če slepec slepca vodi« ...

Posamezni odlomki v brošuri prikazujejo sličice v poedinih oddelkih ali prilikah. Na porti

na pr. mora bolnik silno dolgo čakati, preden ga zdravnik sprejme. Kakšne težave ima samo zdravnik, ker mu primanjkujejo aparati za preiskave!

Neprecenljive zasluge so si priborili akademiki s tem, da so izdali to brošuro. Žalostno dejstvo je prav v tem, da morajo za to skrbeti akademiki, ki imajo več kot preveč dela z drugimi problemi. Pripomniti moramo, da je to delo javnosti, oblasti in države same, ne pa študirajoče mladine. S tem delom so akademiki pokazali, kolika skrb jim je za vse pereče socialne probleme slovenskega naroda. —dj.

Zgodovina uči, da se ljudje nič ne nauče, je dejal Hegel. Kasnejši zgodovinar je pripomnil: Trditev je točna. Dokaz: Hegel sam se ni iz zgodovine nič naučil.

Kdor mnogo in skoraj ves dan bere — izgubi zmožnost samostojnega razmišljanja — kot nekdo, ki vedno jaha, ne zna hoditi. To se dogaja mnogim učenjakom: od prenačitanosti jim je pamet izpuhtela (sie haben sich dumm gelesen). Schopenhauer.

Če bi trikotniki mislili, bi si predstavljali Boga trikotnega. Spinoza.

Če bi naročniki kaj mislili, bi nam brez dvoma še danes poslali naročnino po priloženih položnicah.

UREDNIŠTVO in UPRAVA.

PLESNI VEČER KATJE DELAKOVE.

V ponedeljek 13. januarja je Katja Delak priredila plesni večer s sodelovanjem svoje skupine, Susi Webrove in Fritza Bergerja, pri klavirju M. Trost.

Delakova ima dobro plesno šolo, gibčno, tehnično izurjeno telo artistke, mnogo smisla za karakteristične plese (iz prejšnjih nastopov: židek na sejmu, Debela in suha sosedka), ki jih izdela v grotesknem stilu. Pogrešamo pa pri njenih plesih notranje predanosti tisti misli, iz katere se je porodila linija plesa in popolne ritmične harmonije.

Program, ki ga je izvajala na tem večeru, niha med plesnim in baletnim večerom. (Klasično razliko sta nam pokazala Mlakarja pred leti s svojimi plesnimi in baletnimi večeri.) Povsem sta izpadla iz okvira skupinska groteskna plesa: »Kako so Butalci zastavo razvili« in »Parafraza o modernem plesu«. Če naj umetnikov ples izraza neko osnovno misel, ki dá linijo premikanja telesu in mimiko, je pri baletu ta misel lažja, ne zahteva od plesalca take duševne predanosti ideji, je namenjena bolj zabavi. Grotesknega izražanja se poslužuje ples kot balet le, da more biti pri plesu težko do satire in celo neke tragike stopnjevano, pri baletu pa se izživi v dobrodušni, smejoči zafrkljivki.

(Posebej bi o plesni groteski Butalcev omenila še to. Ruža Zidarjeva (bivša kolegica) je napisala v »Ženski svet« kritiko o Meti Vidmar in med drugim omenila: »Čeprav stoji umetnost nad rasnimi problemi, je njena polna resničnost možna le iz priznavanja in rasti iz narodove bitnosti.« Kdor hoče plesati grotesko na nek, čeprav izmaličen narodov običaj, mora prej pokazati, da narod ume, da je zapopadel vsaj nekaj njegovega bistva. Delakove se ne spomnim, da bi plesala na kak slovenski motiv.)

Program je obsegal:

Nastop (Lizst) K. Delak, F. Berger. Po kostumih in plesni liniji je spominjal na ples Mlakarjevih pod enakim naslovom. Manjkalo je globokega, poudarjenega ritma, ki ga zahteva muzika, način izvajanja in kostum. (Barva: staro zlato, črni obrobki, poudarek na trdi liniji, gole noge.)

Pojči gong, izvajanje na ritmično udarjanje po gongu, S. Weber, V. Černe, S. Milanić. Ta originalna muzika je dala eksotično, malce grozotno, skrivnostno daljno občutje. Misel je bila mogoče: pobožna, globoka vdanost, molitev. Susi Weber je plesala tehnično dovršeno, profinjeno. Poduhovljene, prelivajoče se kretnje rok so spominjale na Labanovo šolo. Telo ji je živelo ujeto v močno, prepričevalno misel. Ostali plesalki sta zaostajali po tehnični izvežbanosti in ritmičnem

občutju, kar je povsem opravičljivo, saj sta začetnici. Webrova pleše že dolgo.

Tiran F. Bergerja je bil tehnično dovršen, vsebinsko nedoživet. Motil je plavo prevlečen zaboj v ozadju, ki naj bi simboliziral tiranov prestol.

Modra ura (Schumman). Vse priznanje okusnemu, rafiniranemu kostumu. Ples je bil smiselno dobro nastudiran, prikazuje naj mogoče romantično, globoko sentimentalno ljubezensko občutje. Le da ni bil dosledno zlit v eno linijo, motila je, kot v krču, zlomljena, skrušena črta v telesu plesalke, ki naj bi izražala poslednjo udanost in je bila dosledno izvajana iz muzike in misli plesa, vendar neestetsko podana. Ko so Butalci zastavo razvili (Graupner), plešejo vsi, v zamisli za spoznanje banalno. Berger je bil odličen in Delakova tudi, Silvia Ravnik in Noria Truden pa lahko brez škode za umetnost opustita ples.

Ples v zelenem žametu (Chopin). K. Delak, S. Weber. Misel je mogoče risala viteško zgodbo iz davnih dni, vsaj po kostumih sklepam. Delakova ni bila v elementu, Webrova se je vživela, razumljivo, da ples ni mogel biti skladen.

Legenda o zlatem cvetu (Scott). K. Delak, S. Weber, B. Jeran. Razkošno lepi, odgovarjajoči kostumi, vendar ples vseh treh ni bil v enotno linijo ujet.

Voda ogenj. Religiozni kult z otoka Bali. K. Delak, Černe Milena. Neprijetno je zarezala začetna studija iztegnjenih teles obeh Grafenauerjevih, pomanjkanje elementarne, vsaj stilizirane folklorne črte plesa z otoka Bali. Kostumi, ki so hoteli ponazoriti golo telo, so bili na odru rafiniran kič. Globoke vere v neko božanstvo ni bilo razbrati ne iz muzike, ne iz celotne linije in mimike plesalcev.

Parafraza o zgodbi o modernem plesu (Plessov); Delak, Berger, Ravnik, Jeran, je bila dobra, le v okvir ni spadala.

Polka (Weinberger) Susi Webrove, je bila najlepša točka programa. Enostavna prepričevalna zamisel, dosledno nastudirana, občutje izraženo v polnem, plesalka tehnično na višku, kostum zelo prikladen.

Argentinski tango (Graupner), Berger, je bil dobro izveden.

Kadar slišim čardaš (Brahms) v povsem neprimernem armensko stiliziranem kostumu (čardaš je ogrski narodni ples). Nastudiran in izvajanje zelo skrbno. Delakova.

Na bosanskem sejmu (Narodni motivi); prijetna, skupinska zadeva, simpatično izvajana in sprejeta.

Kolo (Narodni motiv); Delak, Berger. Dobro nastudiran: ko bi le mogli verjeti plesalki, kadar se nasmeje. Plesna stilistika dobra. Linija tu in tam razklana.

Plesom nisem podtikala misli, podam jih le, kot jih je sugeriral naslov, muzika in plesna mimika.

V kolikor se je program omejeval na preproste misli in s tem vzporedno na odgovarjajočo godbo, je dosegal nivo umetniške kvalitete, kakršnega mora doseči umetnik in vsak plesni večer v celoti — (Nastop, Polka, Tango, Čardaš, Sejem, Kolo) — kjer pa so se plesalka Delakova in njena skupina, razen Susi Weber, lotili izdelave težjih plesnih motivov, ki zahtevajo od umetnika visoke duhovne kvalitete in poglobljenja vase, tam se je vse prizadevanje, skrbno pripravljane in ambicija izmaličilo v artizem in ponarejenost. (Tiran, Legenda, Voda ogenj in Gong.) Kristina V.

VISOKA ŠOLA ZA TELESNO VZGOJO

ali kako lahko postanem profesor na visoki šoli za telesno vzgojo.

To vprašanje je danes sila aktualno. Naša mladina kar kipi od zdravja in od sreče in je prepolna mladih sil. Toda, ali naj te sile ostanejo neizrabljene ali posvečene uživanju in pomehkuženju. Nikakor! Najboljše torišče za izživiljanje naše kipeče mladine je športno polje. Toda kaj, ko pa nimamo kvalificiranih športnih učiteljev, ki bi znali gojiti šport na pravi podlagi. Temu je pa krivo dejstvo, da še vedno nimamo visoke šole za telesno vzgojo. Pomanjkanje te šole lahko postane za našo mladino katastrofalno, ker bi jo dovedla do pomehkuženja in propada, kajti že stari Grki itd. In če bi zahteva po tej šoli nale-

tela pri merodajnih faktorjih vendarle na razumevanje, tedaj se bojim, da bi bilo za tako šolo premalo kvalitetnih predavateljev. Zato pozivam tudi tebe, dragi bralec in bralka, če imaš le količkaj smisla za telesno vzgojo in čutiš v sebi poklic profesorja na visoki šoli za telesno vzgojo, da si vzameš k sreči naslednjih 13 točk, ki sem jih sestavil na podlagi temeljite proučitve naših športnih prilik. Misli si, da je to zate razodetje, liki 10 božjih zapovedi in se jih po možnosti nauči na pamet. Torej: če hočeš postati profesor ali profesorica na visoki šoli za telesno vzgojo, potem stori tole:

1. Pojdi takoj v Berlin in absolviraj visoko šolo za telesno vzgojo. Če pri sprejemnem izpitu padeš, nikar ne obupaj; boš že kako diplomiral in to že v treh letih.

2. Ko prideš nazaj, se sklicuj na svojo diplomu in uči vsevprek, najbolj pa tiste športne panoge, ki jih sam praktično dobro ne obvladaš. Če nisi lahkoatlet, treniraj lahkoatlete, če nisi plavač, treniraj plavače, če nisi smučar, postani smučski učitelj. Če si pa slučajno odličen telovadec, potem se telovadcev izogibaj, ker bi tem nazadnje še praktično kaj pokazal; to pa po principih moderne pedagogike pouku telesne vzgoje zelo škoduje.

3. Glej, da bo vse tvoje športno delo stalno v časopisju in pazi na to, da bo pri vsakem članku vedno tudi omenjeno, da si eden izmed prvih absolventov berlinske visoke šole za telesno vzgojo.

4. Ko dobiš tako na športnem polju že sloves, bi bilo dobro, da izdaš kako delo o telesni vzgoji. Zato preglej še enkrat skripta z berlinske visoke šole za telesno vzgojo in se jih po možnosti nauči na pamet. Nato se vsedi k mizi in napiši knjigo o telesni vzgoji, oziroma knjigo o športu. Čim bolj boš obvladal skripta, tem bolj ti bo teklo pero.

5. Ko si tako napisal že eno knjigo, zakaj ne bi še druge in še tretje, recimo o smučski gimnastici ali pa o plavanju. Čim bolj površno boš to napravil, tem bolj boš čutil, da si že avtoriteta, kajti nihče se ti ne bo upal nič reči. Če te pa vseeno pri tvojih delih kak resnično podkovan in izkušen strokovnjak pravično, toda slabo oceni ali celo raztrga, potem mu vrzi v obraz, da on nima take diplome na visoki šoli za telesno vzgojo v Berlinu, kot jo imaš ti. Vsi bodo odobraval tvoj odgovor.

6. Pri teh svojih delih se nikar ne podpisuj z dipl. rer. gymn., ki je predolgo in premalo učinkovito. Če si dekle in ti je ime Inge ali Draga, potem piši svoje krstno ime raje v okrajšavi lng. ali Dr. in imaš tako akademski naslov.

7. Poskrbi, da te naš veliki »lirični« bobnar klerofašizma uvrsti med katoliške kulturne delavce in te proglasi za našega prvega športnega pisatelja s teoretičnimi in praktičnimi kvaliteta-tami, češ, saj si absolvent visoke šole za telesno vzgojo v Berlinu in večletni lahkoatletski, plavalni in smučarski trener. Kot naš največji literarni arbiter naj pohvali še tvoj krasni jezik in te vtakne v svojo slavno rubriko »Ali že veste, da je nabral —i— a«!

8. Še vedno budno pazi, da se bo v vseh člankih o tebi in o tvojih delih ponavljalo, da si absolvent visoke šole za telesno vzgojo v Berlinu, seveda s pristavkom, da si avtor dveh, treh odličnih športnih knjig. Vsem ljudem, ki to berejo, pride to sčasoma v kri in meso in članki bi jim brez teh pripomb postali neužitni.

9. Napiši po časopisih in revijah čim več člankov o telesni vzgoji; omeni velikokrat antiko, Grke in Rimljane in uporabljaj kolikor mogoče veliko učenih besed, tako da napraviš vtis res pravega znanstvenika na polju telesne vzgoje. Če se ti pa tu zgodi nesreča in opaziš pri kakem svojem znancu, ki je tudi avtor športnih knjig, da vidi v tebi samo šarlatana, potem se ga izogibaj, če imaš smolo, da ga srečaš, ga prav lepo in ljubeznivo naprej pozdravi, drugače se pa ne zmeni zanj.

10. Omeni čim večkrat stari pregovor »Mens sana in corpore sano!« S tem pokažeš, da obvladaš latinščino, ljudje pa tudi vedno radi slišijo kaj novega.

11. Postani odbornik društva »Planica«. Pri tem naj te nikar ne mučijo dvomi, ali je to idealna delniška družba na zdravi športni podlagi, ali idealno športno društvo na zdravi trgovski podlagi.

12. Če do enajste točke še vedno ne bo ustanovljena visoka šola za telesno vzgojo, potem je pri dvanaesti točki že skrajšen čas, da se razburiš

v vsem časopisju od cirilice do latinice, češ, kakšno nazadnjaštvo; celo v Turčiji imajo že visoko šolo za telesno vzgojo, pri nas pa ne!

13. Če boš videl, da ima tvoj članek dvanajste točke vsaj malo uspeha, poplavi vse časopisje z odlomki iz svojih del o telesni vzgoji. Glej, da bo tvoje ime v časopisju čim večkrat omenjeno in poleg tega seveda tudi, da si absolvent visoke šole za telesno vzgojo v Berlinu in avtor treh odličnih športnih knjig. Tako bodo vsi govorili o tebi, kot o prvem in najboljšem predavatelju na bodoči visoki šoli za telesno vzgojo.

Tako, moj dragi prijatelj, to je vse, kar sem ti hotel povedati o visoki šoli za telesno vzgojo. In če ti je telesna vzgoja našega milega naroda res tako pri srcu, potem se zvesto ravnaj po teh navodilih. Le v tem slučaju ti lahko prisegam, da boš imel na polju telesne vzgoje velik uspeh. Povabili te bodo k ustanavljanju visoke šole za telesno vzgojo, mogoče te bodo poklicali celo v ministrstvo za telesno vzgojo, ali pa te izvolili za rektorja na visoki šoli za telesno vzgojo. Prepričan sem, da boš uspel in ti že naprej častitam k visokemu priznanju tvojih zaslug na polju telesne vzgoje.

Robert Kump.

ALI BODO IZPREMENILI NOVO TEHNIŠKO UREDBO?

Zveza strokovnih klubov tehniške fakultete vodi živahno agitacijo za revizijo nove uredbe za tehniške fakultete. Funkcionarji zveze so se obrnili na mnoge profesorje, ki so obljubili, da bodo tudi s svoje strani delali na tem, da se nova uredba izpremeni. Tudi dekan tehniške fakultete je izjavil, da je v tej zadevi že stavil svoje predloge beograjski in zagrebški tehniški fakulteti vsaj glede izpitnih terminov, ki slušatelje najbolj zadevajo.

ZBOROVANJE TEHNIKOV.

Ljubljanska tehnika praznuje letos 15 letnico obstoja. Interna proslava za slušatelje tehniške fakultete bo v soboto, 25. januarja ob 10. dopoldne na tehniki. Dnevni red:

1. Uvodna beseda (arh. Tepina).
2. Naloge tehnike kot znanstvene, napredne in avtonomne ustanove (arh. Sedlar).
3. Socialna stran študija tehnike (gradb. Vojška).
4. Študij tehnike in nova tehn. uredba (elektr. Vitek).
5. Ali je res hiperprodukcija? (kem. Modic).
6. Kemični institut (kem. Fakin).
7. Skupni problemi tehnikov v Jugoslaviji (rud. Vitorović).

»SIC TRANSIT GLORIA MUNDI«.

V decembru preteklega leta je proglasila nad Ak. glasom anatem vesoljna Akademski Zveza ter nas javno, kajpada v »Slovenec« proglasla za marksističen list. Ob tem važnem dogodku se nas je zopet spomnilo »Jutro«, ki je napisalo tale značilen komentar:

»Sic transit gloria mundi.
Kar se je spremenil režim, se je spremenilo tudi marsikaj drugega. Ne vidimo pa nikake spremembe v pisanju »Akademski glas«, ki ga izdaja skupina ljubljanskih akademikov. Le tako korajžen ta list ni več, kakor je bil poprej v »nesvobodnih« časih.

Pred spremembo režima je bil list zelo pri srcu tudi klerikalnim krogom. Sedaj pa se je kar naenkrat ta ljubezen ne le ohladila, marveč prevrgla v sovraštvo, in v večeršnjem »Slovenec« čitamo, da so klerikalni akademiki na svojem nedavnem občnem zboru sklenili tudi tole resolucijo:

»Katoliški akademiki obsojamo »Akademski glas«, ker se v njem vedno pogosteje javlja očitna mar-

Smučl

že od Din 145.— kompletne, s strmenji in palicami, a

drsalke

že od Din 80.—, pa tudi vso opremo kupite pri tvrdki

A. GOREC, D. Z. O. Z.

LJUBLJANA, poleg nebotičnika.

Akademiki uživajo poseben popust!

ksistična miselnost, v zvezi s tem pa tudi mržnja proti krščanskim vrednotam.

Ugotavljamo, da je »Jutro« točno preciziralo vzroke križarske vojne proti nam. Če kdo na lepem izpremeni svoje stališče, je to treba maskirati tako ali tako. In čisto naravno je, da ljudje, ki so zapustili svoj slovenski program, mečejo kamenje na nas, ki nam ni problem slovenstva politični šlager odvisen od političnega položaja. Baš zato pa je bilo treba pobarvati A. G. rdeče.

Glede naivnosti pa sporočamo »Jutru«, da so nam simpatije in antipatije te ali one politične grupacije presneto malo mar. Mi gremo svojo pot tako, kot smo si jo začrtali, ne glede na politično žonglerstvo, ki ga je sedanji čas poln. Vprašamo pa »Jutro«, kako je bilo z naivnostjo odnosno nenaivnostjo gospode okoli Jutra, ki je pred leti proglašala slavne »punktacije« za protidržavne, ko pa ni bilo drugega, kot dobro organiziran manever radi izgubljenih ministrskih stolčkov.

—r

BOŽIČ NAM JE PRINESEL VELIKO PREREKANJA

po časopisih glede organiziranja akademske organizacije JRZ. Poročila, komentarji, demantiji. Problem se je sukul okoli organizacij bivše SLS na univerzi, predvsem »Akademske Zveze« in njenih sestavin. Beležimo to le kot kronisti, ker je po našem mnenju popolnoma nevažno, ali pristopijo te organizacije formalno v novo stranko, ali pa samo njih člani. —r

UNIVERZITETNA POLICIJA

Za božič so prinesli beograjski časopisi vest, da bo osnovana na beograjski univerzi univerzitetna policija po oxfordskem sistemu. Ne vemo, kakšen je ta sistem, vendar pa bi predlagali, da se pri organiziranju te formacije pri nas upošteva agilno grupo »stražarjev«. Tako veliko »kulturno« delo, kot ga vršijo ti ljudje vendar ne more biti brezplačno. Načrti za uniforme še niso gotovi, ter jih za sedaj še ne moremo predlagati.

—r

»NASA MISEL«

I. št. 3. piše ... »Vsi, ki smo okoli »Naše misli«, dolga leta sodelujemo pri mnogoštevilnih listih; nekateri smo urejevali časopise še preden je »Akad. glas« pričel... Nadalje nas imenuje mladeniče okoli Akad. glasu... Iz vsega tega se da slutiti že precej ostarelega študenta, ki je s piedestala svojih let in izkušnj samozavestno napisal obupen članek o tendenčni zlobi. Ker slutimo za to mogočno pozo znanega satelita »velikih« ljudi, ga prosimo, da pride z imenom na dan, da bo tudi članstvo »Jadrana« spoznalo mogočnega moža, ki polni stolpice »Naše misli« s svojo modrostjo. Za list je podpisan samo tovariš Orožen Milan, ki mu pri najboljši volji ne pripisujemo take podlosti, kakor je bil članek o tendenčni zlobi.

P. S. Ker je bila »Naša misel« tako iskrena, da nam je sporočila vir denarnih dohodkov, ji prav zaupno povemo tudi mi, da dobivamo denar za »marksistično propagando« iz Dunaja, via Veseli vinograd. Če ne verjamete, pojdite se informirat v tiskarno »Slovenija«, kako sijajni stoji finančno »Akademski glas«, še bolje pa je, če vprašate »Stražo«.

—r

»STRAŽA« IN BROSURA O LJUBLJANSKI BOLNICI

Novoletna »Straža« je posvetila tudi »ogromen« članek o brošuri »Ljubljanska bolnica«, ki jo je izdala »Akademska akcija«. Proti pričakovanju je članek izzvenel v mnenje, da je v Ljubljani res potrebna nova bolnica. Pričakovali smo, da bodo Stražarji in njih protektorji z vso oostrostjo nastopili proti zahtevi za moderno bolnico. Saj je iz letaka dunajske kominterne, ki ga je priobčila Straža, in katerega so pred občnim zborom akcije brezplačno trosili po univerzi, jasno razvidno, da delo akcije vodi kominterni. ... »U toku borbe, čim se borba više zaostrava, čim raspoloženje i pokret masa u borbi sve više raste, tim večje zahtjeve treba isticati...« Gosnodje Stražarji, ali se vam ne zdi, da akcija za bolnico do pičice odgovarja gornjemu navodilu. Pošteno ste ga polomili. Saj je bil vaš namen pri objavi omenjene okrožnice vendar ta, da vsako novo zahtevo slovenskega ljudstva že v naprej proglasite za delo kominterne in jo tako že v kali onemogočite. Ko bi pa lahko še najmanj deset let spali na lavorikah, ki ste si jih pridobili z univ. knjižnico.

MNENJE FORENZICNEGA PSIHOPATOLOGA O STRAŽARJIH

»Jutro« z dne 11. jan. t. l. objavlja sledeče: Vprašanje

V »Straži« v viharju« z dne 1. l. t. l. berem pod rubriko »Gledališče« sledeče:

»Tuje dete«. Iz tega in onega tabora so se nekateri zgražali nad našimi protesti proti igri »Tuje dete«. Razodeti hočemo tole skrivnost: »Tuje dete« je prišlo v Ljubljano po zelo tajni poti. Prinesel ga je kurir od dunajske sekcije kominterne. Povejmo še to tajnost: Igro »Veseli vinograd« je izbral komunist Gustinčič, ki je zaposlen kot elektrotehnik v Harkovu v Rusiji in jo je poslal dunajski sekciji kominterne. Na Dunaju so igro prestavili in jo poslali v Ljubljano, kjer je dobila novo redakcijo, ki je pa bila poslana spet v aprobacijo dunajski sekciji Kominterne.

Ker se ponaša »Straža« v viharju« kot akademski list, naj mi bo kot predavatelju forenzicne psihopatologije dovoljeno to-le vprašanje:

Odkedaj so akademiki, ki izdajajo »Stražo«, tako strahovito prismojeni, da pišejo ali vsaj dopuščajo pisati v svoj list take fenomenalne budalosti — in kdo je kriv temu? Dr. A. Šerko.

BORBA ZA VSAKDANJI KRUH.

Jugosl. akad. podporno društvo je v začetku letošnjega študijskega leta započelo akcijo, da najpotrebnejšim akademikom preskrbi hrano. Ker JAPD ni imelo na razpolago dovolj sredstev, da bi ugodilo vsem prosilcem, je — kakor smo poučeni — prosilo banovino za pomoč. Sredi decembra p. l. je banovina po mnogih intervencijah konkretno rešila prošnjo JAPD-a: 24 tovarišem je nakazala (celodnevno ali poldnevno) hrano v Akad. kolegiju. Takoj so se pojavili glasovi: Zakaj v kolegiju?

Cez teden dni so neki tovariši iz vrst Akad. Zveze izposlovali, da je banovina svoj odlok preklicala in na osnovi urgence teh tovarišev preko in brez vednosti izvršilnega odbora JAPD-a izdala nov odlok, ki ni interesanten le radi tega, da se je hrana preselila iz kolegija ter se določila polovica za Javno kuhinjo v Del. zbornici in polovica za Ljudsko kuhinjo, marveč, da so se izvršile precejšnje spremembe v naklonitvi hrane.

Ali ni to ozirom na to konstatacijo že skrajni čas, da se osnuje neodvisna akad. menza?

Pa še ena konstatacija: JAPD predstavlja potrebe večine naše revne akad. mladine, dočim Dijaško podp. društvo nasproti temu predstavlja le zelo majhen krog.

MLADI STRAŽARJI

(Himna stražarjev.)

Mi smo stražarji, korenjaki,
kako nas gledajo ljudjé!
Pa pravijo: To so junaki,
ki se marksistov ne bojé.

Velike delamo korake,
za nami Erlich ropotá;
papirnate so naše čake,
in glave naše iz lesa.

Ko mi vihtimo puhle članke,
ni smrti, ne krvavih ran,
nastavljamo marksistom zanjke,
kako je lep stražarski stan.

Ko bomo pa kedaj dorasli,
h koritu bomo vsi prišli,
ko bodo drugi krave pasli,
ministri bomo mi že vsi.

Rob Ivan.

STARI SLOVENCIS NISO BILIS SLOVENCIS

(»Pohod«, t. V., št. 2.)

Zakaj ne? Zato, ker niso bili katoličani, kajti g. Ulaga iz Beograda piše za Božič (v ljubljanskem slovenec, op. ur.), da »bistven katolicizem bistveno spada k resničnemu slovenstvu«. Ker smo podobno trditev zadnji čas že nešteto krat čitali, moramo iz tega sklepati, da Slovenec brez katolicizma ni Slovenec. Torej naši pradedje — pogani niso bili Slovenci. Šele ko so jih cepili z latinskimi rimskimi katolicizmom in jih z njim podvrgli frankovski oblasti, so postali Slovenci. In ta katolicizem je potem tako zrastel z našim narodom, da si sedaj že odpadnik, če nisi navdušen rimski katolik. Zato ni resničnega slovenstva brez bistvenega katolicizma in vsi oni naši veliki možje, ki so se borili proti bistvenemu katolicizmu, niso bili — Slovenci, kakor vsi oni ne, ki so bili prej na svetu, preden je k nam prišel rimski katolicizem.

Op. ur.: Mora biti že nekje vzrok, da se skuša tako trdovratno pridobiti monopol nad slovenstvom. Saj je že stara resnica, da povdarjaš najglasneje to, v kar sam iskreno ne veruješ. Zdi se nam, da vemo, kje žuli čevlji.

TA ŠTEVILKA

se je zaradi nepredvidenih ovir zakasnila za nekaj dni. Čitatelji naj nam to oprostite. Prosimo pa jih, naj nam čim preje poravnajo zamujeno naročnino. Upamo, da bodo potem rednejše prejemale »Akad. glas«.

Uredništvo.

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg
Ljubljana, Miklošičeva c. 16
Telefon 31-33

priporoča svojo bogato zalogo znanstvenih, strokovnih in drugih knjig v raznih jezikih. — Pri tem opozarja, da so vse knjige nemškega izvora sedaj za 25% (za četrtino) cenejše.

Pri zanesljivem jamstvu dovoljuje odplačevanje v rednih mesečnih obrokih.

Nakup dobroohranjenih antikvarnih knjig.